

Norrtälje kommun
Box 800
761 28 Norrtälje

2010-04-23
1 (15)
Dnr: 43-2009:3751

Norra Bygdeenheten
Östervägen 7
763 43 Hallstavik

Beslut grundskola

efter tillsyn av
Gottsta, Herrängs och Skebo skolor
i Norrtälje kommun

2010-04-23

Rektorn vid Norra Bygdeenheten
Östervägen 7
763 43 Hallstavik

Tillsyn i Gottsta, Herrängs och Skebo skolor

Förskoleklass och grundskola årskurs 1 – 6

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som Gottsta, Herrängs och Skebo skolor och Norrtälje kommun skickat in, de verksamhetsredogörelser de lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten.

Både Gottsta skola, Herrängs skola och Skebo skola bedriver en verksamhet som i flera avseenden uppfyller de nationella kraven. Eleverna uppger att de i allmänhet är trygga och att de trivs, vilket kan förklaras av ett aktivt värdegrundsarbete i skolorna.

Resultaten på de nationella ämnesproven och sammanställningen över resultaten i samtliga ämnen i årskurs 5 visar att Gottsta och Herrängs skolor behöver förbättra kunskapsresultaten. På Herrängs skola bedömdes bara 42 procent av samtliga elever i årskurs 5 och bara 34 procent av pojkarna uppnå målen i svenska. På Gottsta skola bedömdes bara 67 procent av eleverna uppnå målen i matematik i årskurs 5. Dessa resultat bedömer Skolinspektionen som anmärkningsvärt låga. Även i flera andra ämnen var måluppfyllelsen otillräcklig på båda skolorna. På Skebo skola bedömdes alla elever uppnå målen för årskurs 5 i alla ämnen utom i ämnet idrott och hälsa, där måluppfyllelsen var 83 procent.

Ämnet hem- och konsumentkunskap erbjuds eleverna först i årskurs 6 på både Herrängs och Skebo skolor, vilket strider mot författningarnas krav.

Lärarna genomför utvecklingssamtal med elever och elevernas vårdnadshavare minst en gång per termin. I samband med utvecklingssamtalen upprättas individuella utvecklingsplaner. Dessa innehåller dock inte alltid skriftliga omdömen som redovisar elevens kunskapsutveckling i samtliga ämnen.

Skolinspektionen har i tillsynen av Gottsta skola, Herrängs skola och Skebo skola identifierat följande brister som ska åtgärdas

- Måluppfyllelsen i samtliga ämnen är inte tillräckligt hög i Gottsta och Herrängs skolor (Lpo 94, 2.2 Kunskaper och Kursplanerna).
- Lärare på Skebo skola saknar utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver (2 kap. 3 § skollagen).
- Lärarnas arbete med att ge eleven och elevens vårdnadshavare fortlöpande information om elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling uppfyller inte grundskoleförordningens krav då det gäller de individuella utvecklingsplanerna. Detta gäller alla tre skolorna (7 kap. 2 § grundskoleförordningen).
- Rektorn säkerställer inte att eleverna erbjuds undervisning i ämnet hem- och konsumentkunskap i årskurs 5 på Herrängs och Skebo skolor. (Bilaga 3 till skollagen, 1 kap. 2 § grundskoleförordningen, Kursplan för ämnet hem- och konsumentkunskap).
- De åtgärdsprogram som upprättas är av varierande kvalitet och uppfyller inte alltid grundskoleförordningens krav. Detta gäller alla tre skolorna (5 kap. 1 § grundskoleförordningen).

Bedömningarna redovisas i bilaga 2, 3 och 4.

Rektor och Norrtälje kommun har ansvar för att skolornas brister åtgärdas. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast sex månader från den dag beslutet för Norrtälje kommun meddelas. Skolinspektionen kommer då att följa upp beslutet. Skolinspektionen förutsätter dock att rektorn och Norrtälje kommun snarast vidtar åtgärder för att rätta till bristerna. Skolinspektionen kan komma att tidigare än angivet datum begära att få ta del av arbetet med att åtgärda bristerna.

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Per Eng deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Ann-Christin Hartman

Enhetschef

Ing-Marie Littmann

Utredare

Bilagor:

Bilaga 1	Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolan
Bilaga 2	Tillsynsprotokoll och bedömningar Gottsta skola
Bilaga 3	Tillsynsprotokoll och bedömningar Herrängs skola
Bilaga 4	Tillsynsprotokoll och bedömningar Skebo skola

Bilaga 1**Allmänt om tillsynen**

Skolinspektionen genomför tillsyn i Norrtälje kommun under våren 2010. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Gottsta skola, Skebo skola och Herrängs skola den 23–25 mars 2010.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. Skolbeslutet kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för skolväsendet i kommunen i ett beslut (slutligt beslut). Skolbesluten från samtliga skolor i kommunen fogas då till det beslutet som bilagor. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister senast sex månader efter att kommunbeslutet meddelades.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö** samt **enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och skolorna, dels den information som samlats in under besöket. I Gottsta, Herrängs och Skebo skolor intervjuades rektorn, lärare, elevhälsoteam och elever. Även annan information om kommunen och skolorna från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolorna**Tabell 1:** Antal elever

Gottsta skola	Antal elever
Förskoleklass	19
Grundskola	130
Särskoleelever	1
Herrängs skola	Antal elever
Förskoleklass	7
Grundskola	35

Skebo skola	Antal elever
Förskoleklass	7
Grundskola	42

Källa: Skolans uppgifter februari 2010

Gottsta skola, Herrängs skola och Skebo skola bildar tillsammans Norra bygdeenheten. Varje skola innefattar förskoleklass, årskurserna 1–6 samt fritidshem.

På Gottsta skola finns drygt 150 elever inklusive individintegrerade elever som är mottagna i särskolan. Skolan ligger i villaområdet Gottsta tre kilometer från Hallstaviks centrum. På Gottsta skola finns även en kommunövergripande särskild undervisningsgrupp för elever med tal- och språksvårigheter.

På Herrängs skola finns drygt 40 elever. Skolan ligger centralt i samhället Herräng som ligger cirka 12 kilometer norr om Hallstavik. Skolan är organiserad i tre klasser: F-1, 2-3 och 4-6, som tillsammans utgör ett arbetslag.

På Skebo skola finns för närvarande 49 elever. Skebo skola är inrymd i en skolbyggnad från 1920 och centralt belägen i samhället Skebobruk som ligger cirka 12 kilometer söder om Hallstavik. Skolan är organiserad i tre klasser: F-1, 2-3 och 4-6, som tillsammans utgör ett arbetslag.

Rektorn har sin arbetsplats på Gottsta skola, där även lärarna från de tre skolorna oftast samlas för gemensamma konferenser. Rektorn besöker Herrängs och Skebo skolor för till exempel elevvårdskonferenser och verksamhetsbesök. I rektorns ledningsgrupp ingår en pedagogisk ledare från varje skola. Ledningsgruppen träffas kontinuerligt.

Tillsynen innefattar förskoleklassen, grundskolan och särskolan. Kommunens ansvars-tagande för skolbarnsomsorg beskrivs i separat rapport.

Bilaga 2**Tillsynsprotokoll med bedömningar för Gottsta skola**

Tillsynen har visat att åtgärder krävs inom de områden som är markerade. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande

Måluppfyllelse och resultat**Kunskaper**☒**Pedagogisk ledning och utveckling av skolan****Fokus på skolans uppdrag**☐**Lärarnas bedömning och utvärdering**☒**Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering**☐**Skolans lärandemiljö****Fokus på lärande**☐**Tillit till elevens förmåga**☐**Trygghet och studiero**☐**Enskild elevs rätt****Bedömning och betyg**☐**Undervisningstid och val**☐**Särskilt stöd**☒**Studie- och yrkesvägledning**☐**Avgifter**☐**Rektorns beslutsfattande**☐

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bristområde: Kunskaper

- Måluppfyllelsen i samtliga ämnen är inte tillräckligt hög i Gottsta skola.

Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att uppnå i grundskolan.

Kursplanerna

Rektorn har sammanställningar som visar i vilken grad eleverna når kursplanemålen i årskurs 5 i samtliga ämnen. Andelen elever i årskurs 5 som nått kursplanernas mål i alla ämnen i slutet av årskursen är mellan 67 och 100 procent. Endast 67 procent uppges ha nått målen för ämnet matematik i årskurs 5. Andelen elever i årskurs 5 som uppnått målen i de nationella ämnesproven år 2009 är enligt skolans egen statistik 80 procent i engelska, 90 procent i svenska, men endast 65 procent i matematik. Resultaten på de nationella proven samt skolans egen sammanställning över kunskapsresultaten i samtliga ämnen indikerar att elevernas kunskapsresultat behöver förbättras i årskurs 5, särskilt vad gäller matematik.

Enligt uppgift från skolans rektor har 100 procent av eleverna i årskurs 3 uppnått punkt 15 i läsutvecklingsschemat (LUS), vilket är målet för årskurs 3 i den lokala kursplanen. Detta är en förbättring från året innan, då två elever inte nådde upp till LUS 15. När det gäller de nationella ämnesproven i årskurs 3 visar skolans egen statistik från år 2009 att resultaten på delproven i svenska varierar mellan 75 och 100 procent. Mellan 64 och 86 procent av eleverna nådde målen i delproven i matematik. Resultaten på de nationella ämnesproven i årskurs 3 år 2009 indikerar att elevernas kunskapsresultat behöver förbättras i årskurs 3.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bristområde: Lärarnas bedömning och utvärdering

- Lärarnas arbete med att ge eleven och elevens vårdnadshavare fortlöpande information om elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling uppfyller inte grundskoleförordningens krav då det gäller de individuella utvecklingsplanerna.

7 kap. 2 § grundskoleförordningen

I Gottsta skola upprättas individuella utvecklingsplaner för samtliga elever i samband med utvecklingssamtalet. De individuella utvecklingsplanerna är dock av skiftande kvalitet och innehåller inte skriftliga omdömen för samtliga ämnen. Vissa omdömen saknar en tydlig koppling till läroplanens och kursplanernas mål och några omdömen innehåller bedömningar om elevernas personlighet och egenskaper. I planerna framgår inte heller tydligt vilka insatser som ska göras av skolan utifrån de nationella kursplanerna för att eleven ska ha framgång i skolarbetet.

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bristområde: Särskilt stöd

- De åtgärdsprogram som upprättas på Gottsta skola är av varierande kvalitet och uppfyller inte alltid grundskoleförordningens krav.

5 kap. 1 § grundskoleförordningen

I Gottsta skola uppger rektorn och lärarna att åtgärdsprogram upprättas för alla elever i behov av särskilt stöd och skolan har arbetat med att skapa rutiner för hur stödinsatser ska ges och åtgärdsprogram upprättas. Skolinspektionen har tagit del av några åtgärdsprogram på skolan. Av åtgärdsprogrammen framgår inte alltid vilka behov eleven har och det varierar också hur väl åtgärdsprogrammen beskriver hur elevens behov ska tillgodoses. De åtgärder som föreslås är ofta otydliga inte tillräckligt konkreta. Dessutom framgår inte alltid hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Av skolans arbete med att ta fram åtgärdsprogrammen framgår inte heller vilka åtgärder som vidtagits för att anpassa undervisningen efter elevens behov.

Bilaga 3

Tillsynsprotokoll med bedömningar för Herrängs skola

Tillsynen har visat att åtgärder krävs inom de områden som är markerade. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

☒

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

☐

Lärarnas bedömning och utvärdering

☒

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

☐

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

☐

Tillit till elevens förmåga

☐

Trygghet och studiero

☐

Enskild elevs rätt

Bedömning och betyg

☐

Undervisningstid och val

☒

Särskilt stöd

☒

Studie- och yrkesvägledning

☐

Avgifter

☐

Rektorns beslutsfattande

☐

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat**Bristområde: Kunskaper**

- Måluppfyllelsen i samtliga ämnen är inte tillräckligt hög i Herrängs skola.

Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att uppnå i grundskolan.**Kursplanerna**

Rektorn har sammanställningar som visar i vilken grad eleverna når kursplanemålen i årskurs 5 i samtliga ämnen. Andelen elever i årskurs 5 som nått kursplanernas mål i alla ämnen i slutet av årskursen är mellan 42 och 100 procent. Endast 34 procent av pojkarna uppges ha nått målen för ämnet svenska i årskurs 5, vilket Skolinspektionen bedömer som anmärkningsvärt lågt.

Andelen elever i årskurs 5 som uppnått målen i de nationella ämnesproven år 2009 är enligt skolans egen statistik för både engelska och matematik 80 procent, och för svenska endast 40 procent. Resultaten på de nationella proven samt skolans egen sammanställning över kunskapsresultaten i samtliga ämnen visar att elevernas kunskapsresultat behöver förbättras i årskurs 5, särskilt i svenska, men även i engelska och matematik. I engelska och matematik bedöms alla pojkar men bara 50 procent av flickorna nå målen, vilket indikerar att en grundlig analys ur genusperspektiv behöver göras.

Enligt uppgift från skolans rektor har 87,5 procent av eleverna i årskurs 3 uppnått punkt 15 i läsutvecklingsschemat (LUS), vilket är målet för årskurs 3 i den lokala kursplanen. När det gäller de nationella ämnesproven i årskurs 3 visar skolans egen statistik från år 2009 att resultaten på delproven i svenska varierar mellan 75 och 87 procent. Mellan 50 och 100 procent av eleverna nådde målen i delproven i matematik. Även resultaten på de nationella ämnesproven i årskurs 3 år 2009 indikerar alltså att elevernas kunskapsresultat behöver förbättras i årskurs 3.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan**Bristområde: Lärarnas bedömning och utvärdering**

- Lärarnas arbete med att ge eleven och elevens vårdnadshavare fortlöpande information om elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling uppfyller inte grundskoleförordningens krav då det gäller de individuella utvecklingsplanerna.

7 kap. 2 § grundskoleförordningen

I Herrängs skola upprättas individuella utvecklingsplaner för samtliga elever i samband med utvecklingssamtalet. De individuella utvecklingsplanerna är dock av skiftande kvalitet och innehåller inte skriftliga omdömen för samtliga ämnen. Vissa omdömen saknar en tydlig koppling till läroplanens och kursplanernas mål och några omdömen innehåller bedömningar om elevernas personlighet och egenskaper. I planerna framgår inte heller tydligt vilka insatser som ska göras av skolan utifrån de nationella kursplanerna för att eleven ska ha framgång i skolarbetet.

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bristområde: Undervisningstid och val

- Rektorn säkerställer inte att eleverna erbjuds undervisning i ämnet hem- och konsumentkunskap i årskurs 5.

Bilaga 3 till skollagen

1 kap. 2 § grundskoleförordningen

Kursplan för ämnet hem- och konsumentkunskap

På Herrängs skola erbjuds eleverna undervisning i ämnet hem- och konsumentkunskap först i årskurs 6. Detta innebär att eleverna inte har möjlighet att uppnå målen i ämnet i årskurs 5.

Bristområde: Särskilt stöd

- De åtgärdsprogram som upprättas på Herrängs skola uppfyller inte alltid grundskoleförordningens krav.

5 kap. 1 § grundskoleförordningen

I Herrängs skola uppger rektorn och lärarna att åtgärdsprogram upprättas för alla elever i behov av särskilt stöd och skolan har arbetat med att skapa rutiner för hur stödsatser ska ges och åtgärdsprogram upprättas. Skolinspektionen har tagit del av åtgärdsprogram på skolan, som innehåller bedömningar om elevens personlighet och egenskaper. De åtgärder som föreslås är otydliga och inte tillräckligt konkreta. Det framgår inte heller hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Av skolans arbete med åtgärdsprogrammen framgår inte alltid vilka åtgärder som vidtagits för att anpassa undervisningen efter elevens behov.

Bilaga 4**Tillsynsprotokoll med bedömningar för Skebo skola**

Tillsynen har visat att åtgärder krävs inom de områden som är markerade. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande

Måluppfyllelse och resultat**Kunskaper**☐**Pedagogisk ledning och utveckling av skolan****Fokus på skolans uppdrag**☒**Lärarnas bedömning och utvärdering**☒**Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering**☐**Skolans lärandemiljö****Fokus på lärande**☐**Tillit till elevens förmåga**☐**Trygghet och studiero**☐**Enskild elevs rätt****Bedömning och betyg**☐**Undervisningstid och val**☒**Särskilt stöd**☒**Studie- och yrkesvägledning**☐**Avgifter**☐**Rektorns beslutsfattande**☐

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bristområde: Fokus på skolans uppdrag

- Lärare på Skebo skola saknar utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

2 kap. 3 § skollagen

Enligt uppgifter från skolans rektor saknar läraren, som undervisar i idrott och hälsa samt är ansvarig för en av de lägre årskurserna, utbildning för den undervisning hon i huvudsak bedriver. Rektorn uppger att skolan strävar efter att anställa lärare med ämneskompetens i samtliga ämnen.

Bristområde: Lärarnas bedömning och utvärdering

- Lärarnas arbete med att ge eleven och elevens vårdnadshavare fortlöpande information om elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling uppfyller inte grundskoleförordningens krav då det gäller de individuella utvecklingsplanerna.

7 kap. 2 § grundskoleförordningen

I Skebo skola upprättas individuella utvecklingsplaner för samtliga elever i samband med utvecklingssamtalet. De individuella utvecklingsplanerna är dock av skiftande kvalitet och innehåller inte skriftliga omdömen för samtliga ämnen. Vissa omdömen saknar en tydlig koppling till läroplanens och kursplanernas mål och några omdömen innehåller bedömningar om elevernas personlighet och egenskaper. I planerna framgår inte heller tydligt vilka insatser som ska göras av skolan utifrån de nationella kursplanerna för att eleven ska ha framgång i skolarbetet.

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bristområde: Undervisningstid och val

- Rektorn säkerställer inte att eleverna erbjuds undervisning i ämnet hem- och konsumentkunskap i årskurs 5.

Bilaga 3 till skollagen

1 kap. 2 § grundskoleförordningen

Kursplan för ämnet hem- och konsumentkunskap

På Skebo skola erbjuds eleverna undervisning i ämnet hem- och konsumentkunskap först i årskurs 6. Detta innebär att eleverna inte har möjlighet att uppnå målen i ämnet i årskurs 5.

Bristområde: Särskilt stöd

- De åtgärdsprogram som upprättas på Skebo skola uppfyller inte alltid grundskoleförordningens krav.

5 kap. 1 § grundskoleförordningen

I Skebo skola uppger rektorn och lärarna att åtgärdsprogram upprättas för alla elever i behov av särskilt stöd och skolan har arbetat med att skapa rutiner för hur stödinsatser ska ges och åtgärdsprogram upprättas. Skolinspektionen har tagit del av åtgärdsprogram på skolan. Det framgår inte alltid vilka behov eleven har. De åtgärder som föreslås är ofta inte konkreta och det framgår inte heller hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.